

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2023-2024

Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 17 Μαΐου 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΟΓΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Γ073

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

- Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
- Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
- Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
- Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
- Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κ.λπ.
- Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ Α΄**(30 μονάδες)**

A1. Καθένα από τα στοιχεία της στήλης Α αντιστοιχεί με ένα στοιχείο της στήλης Β. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασής σας τους αριθμούς της **στήλης Α** και δίπλα από τον κάθε αριθμό το γράμμα της **στήλης Β** που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Αριστοτέλης	α. «Δυϊσμός»
2. Ατομικοί φιλόσοφοι	β. «Υλισμός»
3. Ντεκάρτ	γ. «Άνθρωπος: 'ζώο πολιτικό'»
4. Ο. Ουάιλντ	δ. «Υψηλό»
5. Ε. Μπερκ	ε. «Η τέχνη για την τέχνη»

(5 X 3 = 15 μονάδες)

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση, τη λέξη «**σωστό**» ή «**λάθος**».

α. Ο Πλάτων και ο Τζον Λοκ θεωρούν ότι η ουσιαστική διαφορά με τα ζώα έγκειται στο ότι ο άνθρωπος διαθέτει νόηση (Homo Sapiens).

β. Κατά τον Ντεκάρτ, το σώμα και η ψυχή του ανθρώπου είναι δύο ριζικώς διαφορετικές μεταξύ τους οντότητες.

γ. Η πιο ακραία μορφή του ιδεαλισμού αποκαλείται φυσικαλισμός.

δ. Ο Ιμμάνουελ Καντ θεωρείται ο εισηγητής της θεωρίας του ωφελιμισμού.

ε. Ο στόχος του τραγικού ποιητή είναι, σύμφωνα με τον Αριστοτέλη, με την ολοκλήρωση του έργου του να προκαλέσει στον αναγνώστη ή στον θεατή την κάθαρση.

(5 X 3 = 15 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Β´

(20 μονάδες)

Να δώσετε σύντομες απαντήσεις (έκταση: 70-110 λέξεις)

B1. Να γράψετε τα **δύο (2)** επιχειρήματα που προέβαλε ο Πλάτωνας, για να αποδείξει τον ισχυρισμό του ότι η τέχνη είναι επικίνδυνη για την κοινωνική ζωή.

B2. Τι υποστηρίζει ο Υλισμός; Εξηγήστε, δίνοντας ταυτόχρονα **δύο (2)** παραλλαγές του.

(2 X 10 = 20 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ´

(50 μονάδες)

Να δώσετε διευρυμένες απαντήσεις (έκταση: 250-300 λέξεις)

G1. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και αξιοποιήσετε τις φιλοσοφικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί:

«Ο ανθρώπινος εγκέφαλος δεν είναι μηχανή. Είναι ένα όργανο που την εσωτερική λειτουργία του [...] την αγνοούμε. Ο υπολογιστής, αντιθέτως, είναι μία μηχανή. Γνωρίζουμε πλήρως από τι αποτελείται και πώς λειτουργεί, αφού πρόκειται για κατασκευάσμα του ανθρώπου [...]. [Η] αλήθεια είναι ότι ο εγκέφαλος λειτουργεί με τρόπο διαφορετικό απ' ό,τι ο υπολογιστής. Αν τον συγκρίνουμε με τη σχετική ακαμψία του υπολογιστή, την ώρα που επιλύει ένα πρόβλημα, ο εγκέφαλος κατέχει άπειρους τρόπους να το λύσει και, κυρίως, λειτουργεί σε μία συγκινησιακή και συνειδησιακή βάση, κάτι που δεν μπορεί να πετύχει κανένας σχεδιαστής υπολογιστών».

F. Mora, *Νευροεκπαίδευση*, (μτφρ. Κ. Παλαιολόγος), Αθήνα, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης 2023, σ. 169.

Ερώτημα: (α) Να καταγράψετε και να εξηγήσετε **τέσσερα (4)** τουλάχιστον χαρακτηριστικά του ανθρώπου, τα οποία τον διαφοροποιούν από τις μηχανές, κάνοντας αναφορά και στους όρους «τεχνητή» και «ανθρώπινη νοημοσύνη». (β) Να αναφερθείτε σε **δύο (2)** ουσιαστικές διαφορές του ανθρώπου με τα ζώα, απαντώντας, παράλληλα, στο ερώτημα: «Τι σημαίνει, κατά τη γνώμη σας, άνθρωπος;».

Γ2. Αφού μελετήσετε το πιο κάτω παράθεμα και αξιοποιήσετε τις φιλοσοφικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα που ακολουθεί:

«Στην εποχή μας είναι τεχνολογικά δυνατό να δημιουργηθούν κλώνοι, πιστά αντίγραφα ήδη υπαρχόντων οργανισμών- ζώων αλλά και ανθρώπων [...]. Οι γενετιστές, στις μέρες μας, επιπλέον, ισχυρίζονται πως μπορούν να τροποποιήσουν το ανθρώπινο γονιδίωμα κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να επιτύχουν όχι μόνο πολύ συγκεκριμένα φαινοτυπικά χαρακτηριστικά, αλλά και να επηρεάσουν τον χαρακτήρα και τη συμπεριφορά του ατόμου [...] Αυτά, και άλλα σαν αυτά, συνιστούν νέους ηθικούς προβληματισμούς [...]. Οι προβληματισμοί αυτοί συνοδεύονται από τα αναμενόμενα ερωτήματα που ανέκαθεν αναφύονταν δίπλα και γύρω από κάθε επιστημονική κατάκτηση, όταν αυτή επρόκειτο να εφαρμοσθεί στην πράξη».

Ε. Πρωτοπαπαδάκης, *Κλωνοποίηση και Βιοηθική*, (Σειρά: Φιλοσοφική Βιβλιοθήκη-Μελέτες), Αθήνα, εκδ. Παπαζήση 2013, σ. 22-23.

Ερώτημα: (α) Ποια ηθικά ζητήματα προκύπτουν, κατά τη γνώμη σας, με τα νέα επιστημονικά-τεχνολογικά επιτεύγματα, όπως αυτά τα οποία αναφέρονται στο πιο πάνω παράθεμα; (β) Ποια απάντηση θα έδιναν οι εισηγητές του ωφελιμισμού σ' αυτά τα ηθικά προβλήματα-διλήμματα; (γ) Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το χρέος του επιστήμονα, αλλά και του φιλόσοφου στη σύγχρονη εποχή, η οποία χαρακτηρίζεται από τη ραγδαία επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη; Εξηγήστε.

(2 X 25 = 50 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ